

Pojmovanje demokracije in discipline

Ob teh pojmi se neredko zaustavljajo delovni ljudje in člani SZDL. Tudi članom ZK naše osnovne organizacije ZKS rudnika v glavnem ti pojmi niso dovolj jasni. Zaradi tega nastajajo posebno v našem delavskem samoupravljanju in tehničnem vodenju ter v našem političnem življenju aktivistov napake, ki jih moramo dobro poznati na današnji stopnji socialistično-ekonomskih odnosov, ki se razvijajo in ki so osnova za organsko rast socialistično demokratičnih form. Te napake je treba čimprej uvideti in odstranjevati, da ne bodo subjektivni faktorji — kar smo vsi delovni ljudje — pričeli zadrževati našega nadaljnjega razvoja v izgradnji socializma.

Vse večja in večja decentralizacija našega gospodarskega in družbenega življenja zahteva vse večjo udeležbo in zanimanje vseh delovnih ljudi za vse te probleme, ki so z decentralizacijo prešli v sodočlanje in obravnavanje pred široke mase delovnih ljudi. Ravno v tem pa je bistvo nerazumevanja — konkretno v našem kolektivu še precejšnje število delavcev — naj bo to fizičnih, pa tudi umskih. Se vedno je dosti delavcev, posebno novincev, ki se ne zavedajo dovolj, da je socializem odvisen od dela naših rok, da je od nas samih odvisno, kako bomo gospodarili, od nas samih, koliko bomo zaslužili, oziroma od vseh gospodarskih proizvodnih kolektivov, kako se bo razvijala naša komunina in v njej reševali problemi družbenega standarda, elektrifikacije naših krajev, vprašanje pitne vode, cest, prometa, uslužnostnih in drugih podjetij itd. Tudi med člani ZK imamo primere podcenjevanja, pa tudi precenjevanja vrednosti naših socialistično-ekonomskih odnosov, ki zahtevajo posebno pozornost in velikega upoštevanja nas vseh in res aktivnega gospodarskega in družbenega sodelovanja.

Naši časopisi mnogo pišejo o socialistični demokraciji, na VI. kongresu KPJ pa je to. Tito postavil svojemu poročilu naslov: »Borba komunistov Jugoslavije za poglobljanje socialistične demokracije«. O njej se je razpravljalo na III. plenumu CK ZKJ, ker se je v njej utopil Džilas, misleč, da je demokracija vse in da nam le še ona manjka, potem pa bomo imeli socializem.

Tako je pisal tov. Džilas v članku »Ali so cilji, da je ne le za nas, nego za ves človeški rod kot »edini dejanski in trajnejši cilj« nenehni boj za demokracijo. Pri tem se bi hotel obrniti na besede, ki jih je rekel v zvezi z demokracijo tov. Edvard Kardelj na III. plenumu CK ZKJ. Med drugim je rekel: »Demokracija je konec koncev oblika države, demokratične pravice so samo pozitivna oblika omejevanja svobode. V popolni svobodi ne bo več nobenih »pravice«.

Z drugimi besedami povedano, je demokracija oblika države, cilj demokracije pa je, to državo uničiti in s tem uničiti tudi sebe (demokracijo) kot tako.

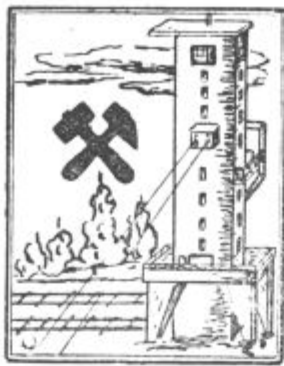
Druga vrsta pojmovanja, ki se nekako da čutiti od strani nekaterih članov naše OO ZKS na rudniku je ta, da je socialistična demokracija tista »bela vrana«, ki nam ne dovoljuje dvigniti proizvodnje do možnih kapacitet jame, da je kriva dejstvu, da ni discipline v izvrševanju tehničnih nalog itd.

Pri tem se bi obrnil na primer malomeščanskega pojmovanja demokracije v partiji. V naši OO ZKS dobi človek občutek, da smatrajo nekateri člani, da je vseeno ako plača ali ne plača članarine, pride ali ne pride na sestanek, dela ali ne dela kot politični aktivist itd. Vključ temu je lahko član ZK. To je nepravilno in malomeščansko pojmovanje demokracije.

To se dogaja često, samo s to razliko, da nimajo istega pojmovanja o socialistični demokraciji preprosti fizični delavci, pa tudi ne nižje tehnično osebe, razen če so se tega pojmovanja naučili že prej v praktičnem življenju, kakor tudi ne nekateri člani ZK, ki so na vodilnih tehničnih mestih v proizvodnji. Ne mislim pri tem, da je to namerno, vendar pa bi bilo potrebno upoštevati kritiko in biti samokritičen, kar pa večkrat ni primer. Pogosto se smatra to kot osebni napad.

Kakor naj v življenju partijske organizacije obstaja disciplina in se mora klicati na partijsko odgovornost člana ZK, ki ne dela tako, kakor je nazkazal VI. kongres v svoji resoluciji ter tako, kakor mu je kot članu ZK dolžnost po statutu, bi se moralo tako postopati tudi pri ostalih organizacijah in ustanovah, še toliko bolj pa mora vladata disciplina v izvrševanju tehničnih nalog, ki nam zagotavljajo izboljšanje v našem proizvodnem procesu. Kdo bo to disciplino ustvarjal? Izvoljeni in predpostavljeni! Kdor pa potem pred bojaznjo, da bi bil proglašen za diktatorja kapitulira v disciplini, je nosilec nediscipline!

S tem sem hotel povedati, da demokracija in disciplina ne tolčeta druge, temveč morata hoditi vzpo-

Velenjski

LETO II — ŠTEVILKA 4
IZDAJA SINDIKAT
RUDNIKA VELENJE

VELENJE, 15. MARCA 1954

RUDAR

UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK KOČAR FRANJO — PREDNISTVO: RUDNIK VELENJE. CEKOVNI RAC. STEV. 622-T-4 PRI N. R. SOSTANJ, TISK CEFUSKE TISKARNE V CELJU

Analiza rentabilnosti odkopavanja po širokočelni odkopni metodi

Na podlagi dosedanjih rezultatov poizkusov s širokočelnim odkopavanjem na Rudniku Velenje, kateri so se vršili v času od 26. VI. 1953 pa do danes, moremo zaključiti, da so poizkusi pokazali mnogo boljše rezultate, kakor se je od njih pričakovalo. Glavne pozitivne strani nove odkopne metode so sledeče:

1. Uvedba širokočelne odkopne metode je omogočila v II. polletju dvig proizvodnje v jami od prejšnjih 1.560 ton na sedanjih 2.000 ton odnosno za cca 25%, ne da bi bilo za to treba novih priprav (dokoz zmanjšanja števila izdelanih prog v zadnjem kvartalu ob velikem povečanju proizvodnje).

2. Povečanje proizvodnje brez novih priprav dokazuje, da se za 1 m priprave za širokočelno odkopavanje priprovi več premoga kot za dosedanja način odkopavanja (dolgi stebri in ročno odkopavanje).

3. Proizvodni stroški na odkopavanju so kljub priučevanju delavcev na novo odkopno metodo osloli v paraleli s prejšnjimi stroški odkopavanja, ko se je odkopavalo samo po starih odkopnih metodah neizpremenjeni (fraktika, ki naslopa v okolobru v materialnih stroških, je posledica podalkov podražive električnih vzgajalnikov za 50% in nobenih drugih vzlogov). Jasno pa je, da se bodo po priučilvi možna še mnogo zmanjšala.

4. Stroški vzdrževanja so znatno padli od 101,10 din/l na 71,50 din/l, odnosno za 29,5%, kar je v glavnem za sluzga uvedbe širokočelne odkopavanja.

5. Stroški izvoza se trenutno zaradi nepopolno mehaniziranega transporta še ne morejo ločno odrediti.

6. Zmanjšanje odkopnih izgub od prejšnjih 50% na sedanjih cca 35% ima za posledico podaljšanja koriščenja izdelanih jamskih gradbenih investicij, kar bo imelo za posledico znižanje letnih odpisov.

7. Izkoriščanje mehanizacije je za cca 40% boljše pri širokočelni odkopni metodi kot pri metodi dolgih stebrov, kar zopet ugodno vpliva na stroške amortizacije.

8. Finančni uspeh uvedbe nove odkopne metode bi bil približno (točno se ne more prikazati, ker se ni za vsako odkopno metodo vodilo ločeno stroške) naslednji:

a) odkopni proizvodni stroški so se v II. polletju 1953 v paraleli s I. polletjem 1953, ko se še ni delalo po novi odkopni metodi, znižali od 180,10 din/l na 175,10 din/l pri neizpremenjenih stroških za delovno silo. Zaradi tega dejstva moremo smatrati, da so odkopni stroški tudi po novi odkopni metodi skoraj enaki stroškom po starih odkopnih metodah (dolgi stebri in ročno), kar dokazuje naslednja tabela:

Pregled potrošnje glavnih normalivov:
(Poizkusi od 26. VI. do 31. 12. 1953)

	Porabljeno	Povpreček čela	Povpr. odkopa
Sihli na odkopu	9.052 dnin	7,30 l/dnino	6,96
Razstreljivo	12.077 kg	0,182 kg/l	0,186
Kapice	29.959 kom.	0,448 kom./l	0,429
Les	463 m ³	0,0070 m ³ /l	0,0068

redno. Dokončno pa je treba napraviti križ čez misel, da je diktatorsko, ako se v obravnavanju za dosego čim boljšega načina rešitve gotovega problema, naj bo to čisto tehnična, gospodarskega ali kateregakoli, poslužujemo demokracije, a za izvrševanje sklepov zahtevamo najstrožjo disciplino.

Se en primer ozkega pojmovanja demokracije pri nas, ki je danes, ko stojimo tik pred volitvami v nov delavski svet, izredno važen, da ga obravnavamo.

Ako pogledamo izbiro vseh naših kandidatov, naj bo za občinski ljudski odbor, ali za delavske svete, svete proizvajalcev, razne forumne organizacij, bomo v mnogih primerih videli, da se od strani organizacij ZK, pa tudi organizacij SZDL, kakor tudi večine poedincev ni vodilo dovolj računa o tem, kdo bo prišel na kandidatno listo in ali bo v resnici imel dovolj interesa, da bo zastopal svoje volivce, da bo gledal na procvit, da bo aktiven in delaven v organizaciji ali samoupravnem

Zmanjšanje števila potrebnih priprav v se odraža tudi v finančnem področju, ker se z 1 m priprave pridobi po metodi širokočelne odkopavanja 84 ton premoga, po starih odkopnih metodah (1952. l.) pa 70,5 ton premoga? Iz tega sledi, da se je potreba po izgradnji odkopnih prog zmanjšala za 16%. Na 1 tono premoga, pridobljenega iz odkopa, je bilo po starih odkopnih metodah potrebno 0,0142 m priprave za širokočelno odkopavanje pa 0,0118 m. Ker so znašali stroški izgradnje 1 m proge v letu 1952 (prvih 10 mesecev) 5.220.— din, potem znašajo stroški priprave za stari način odkopavanja za vsako na odkopu odkopeno tono 73,80 din/l odnosno za širokočelno odkopavanje pa 61,50 din/l. Prihranek na pripravi za širokočelno odkopavanje znaša torej 12,30 din/l.

c) Za vzdrževanje jamskih prostorov v odkopnem polju se je porabilo v I. polletju 1953 skupno 9.750 dnin, odnosno ca. 62 dnin dnevno, a ca. 15.050 dnin na celotnem vzdrževanju. V tem času se je za vzdrževanje porabilo 1.430 m³, v odkopnem polju pa ca. 930 m³. Tako odpade na vsako dnino 0,096 m³, odnosno 4,6 m. Ker so odkopi (po starih odkopnih metodah) nakopali v I. polletju 1953 — 220.968 ton, je bilo potrebno za 22,7 ton položiti eno dnino na vzdrževanje odkopnega polja. Za čas poizkusov s širokočelnim odkopavanjem pa se je porabilo (od 26. VI. do 30. XI.) na vzdrževanju odkopnega polja 516 dnin, medtem ko se je na širokočelnih odkopih nakopalo v tem času 44.730 ton lako da je bilo potrebno na 87 ton obložiti eno dnino. Razmerje dnin na vzdrževanju odkopnega polja med obema primerjavama znaša 1:4 v korist širokočelne odkopavanja. Zaradi sigurnosti računa pa računamo v razmerju 1:3 odnosno, da je potrebno pri širokočelnem odkopavanju na 68 ton obložiti na vzdrževanje 1 dnino.

Na vzdrževanju bi bilo potrebno pri dosedanjih odkopnih metodah

1 tona : 22,7 l/dnino je 0,044 dnin/l, pri širokočelnem odkopavanju pa 1 tona : 68 l/dnino je 0,015 dnin/l, ker znaša povprečna dnina v II. polletju 1954 na vzdrževanju 520 dnin, potem znašajo stroški na vzdrževanju odkopnega polja:

Pri dosedanjih odkopnih metodah (dolgi stebri in ročno): 520.— din : 22,7 l/dnino je 22,90 din/l, pri širokočelnem odkopavanju pa 520.— din : 68 l/dnino je 7,65 din/l. Prihranek na delovni sili za vzdrževanje odkopnega polja pri širokočelni odkopni metodi znaša torej: 22,90 — 7,65 je 15,25 din/l. Poraba lesa je znašala povprečno 0,096 m³ na dnino izvršeno na vzdrževanju odkopnega polja. Na 1 tono v odkopnem polju nakopane premoga

odpade na osnovi gornjih normalivov pri dosedanjih odkopnih metodah:

0,095 m³/dnino : 22,7 l/dnino je 0,0042 m³/l, pri širokočelni metodi pa 0,096 m³/dnino : 68 l/dnino je 0,0014 m³/l, prihranek znaša torej 0,0042 — 0,0014 je 0,0028 m³/l, ker pa je znašala povprečna cena jamskega lesa ca. 4.500.— din, potem znaša prihranek na jamskem lesu pri širokočelnem odkopavanju na vzdrževanju odkopnega polja

0,0028 m³/l × 4.500 din/m³ je 12,60 din/l. Celokupni prihranek na vzdrževanju pa znaša pri širokočelnem odkopavanju 15,25 + 12,60 je 27,85 din/l.

d) Zmanjšanje odkopnih izgub od dosedanjih ca. 50% (pri stebro ružni odkopni metodi ca. 40%, pri dolgih stebrih ca. 60%) na ca. 35%. Zaradi zmanjšanja odstopka odkopnih izgub se bo življenjska doba gradbenih investicij v jami (vpadniki, novi jašek in ostalo) podaljšala in s tem zmanjšala amortizacijska kvota, ker bo rudnik služil svojemu namenu dalj časa. Pri 5% obrestih znaša letni odpis iz jamske gradbene investicije 30.600.000.— din, ker so odkopne izgube pri širokočelni odkopni metodi v paraleli z dosedanjimi manjše za 30%, znaša letni prihranek pri daljši življenjski dobi rudnika približno 9.150.000.— din (to se bo poznalo šele v bodočnosti, zato tega ne moremo jemati v obzir).

Pač pa se je z uvedbo širokih čel povečala proizvodnja na 2.050 ton dnevno, ker se brez čel ne bi moglo doseči. V prvih 7 mesecih leta 1953 je bilo izkopanih 281.900 ton v 178 delovnih dneh. Povprečna dnevna proizvodnja je znašala takrat 1.585 ton. V mesecu avgustu so se začeli poskusi s širokočelno odkopno metodo (avgust 1 čelo, september 2 čeli, oktober 3 čela, november 5 čel, december 7 čel) in se je do konca leta nakopalo na čelih 66.250 ton. Ako bi se poskusi s čeli ne obnesli, bi se ta izguba na proizvodnji morala nadomestiti s proizvodnjo po metodi dolgih stebrov (za kar pa jama ni bila pripravljena). Zaradi tega moramo upoštevati dejstvo, da bi znašala povprečna dnevna proizvodnja ca. 1.700 ton. Tako bi v letu 1953 nakopali od VIII.—XII. skupno še 1.700 × 135 dni je 228.100 ton, odnosno skupno 281.900 + 228.100 je 510.000 ton. Razlika med faktilno proizvodnjo 540.000 ton in fiktivno (brez širokočelne odkopavanja) pa znaša torej 540.000 — 510.000 je 30.000 ton, kar je za sluzga uvedbe (uspele) širokočelne odkopavanja.

Zaradi tega moremo izračunati prihranke nastale pri povečanju proizvodnje zaradi uvedbe širokočelne odkopne metode pri vseh izdatkih, kateri so neodvisni od stanja proizvodnje (amortizacija, obratna režija, upravna režija, zračenje, odvodnjavanje, delno odvoz in zunaj).

Zaradi tega se je tudi bistveno zmanjšala kvota amortizacije, ki je bila v letu 1953 predvidena na 127.000.000.— din. Pri proizvodnji 1650 ton dnevno, katero moremo smatrati kot normalno, bi se do konca leta moglo proizvesti največ ca. 510.000 ton. Proizvodnja pa je

znašala 540.000 ton. Na ta način je vsaka v letu 1953 proizvedena tona obremenjena s kvoto amortizacije, ki je bila v letu 1953 predpisana v višini 127.000.000 din, pri proizvodnji 540.000 ton z 235.— din. Pri 510.000 ton, kakor bi znašala proizvodnja, če poskus ne bi uspel, pa bi bila obremenjena vsaka tona za 249.— din. Prihranek znaša pri amortizaciji na tono 14.— din/l, odnosno pri celokupni proizvodnji 14 × 540.000 je 7.550.000.— din.

Pri stroških zračanja je zaradi povečanja proizvodnje znašal prihranek 7.323.052 : 540.000 je 13,60 din/l, je 0,75 din/l odnosno 404.000 : 510.000 je 14,35 din/l.

Pri odvodnjavanju so znašali stroški 4.625.639 din zaradi povečanja proizvodnje je nastel prihranek v višini 9,05 din/l — 8,55 din/l je 0,50 din/l, odnosno 270.000 din.

Pri skupnih stroških zunaj (18.487.598 dinarjev) je nastel prihranek v višini 36,10 din/l — 34,10 din/l je 2,000 din/l, odnosno 1.080.000 din.

Pri obratni režiji (46.875.176 din) je nastel prihranek v višini 91,90 din/l — 87,30 din/l je 4,60 din/l, odnosno 2.480.000 din.

Pri upr. prod. režiji (49.254.222 din) je nastel prihranek v višini 96,40 din/l — 91,20 din/l je 5,20 din/l, odnosno 2.710.000 din.

c) Boljše izkoriščanje mehanizacije v paraleli z metodo dolgih stebrov se še ne more prikazati, ker je širokočelna metoda še premalo časa v obratu. Jasno pa je, da se mehanizacija pri širokočelni odkopni metodi mnogo boljše čuva, kot pa pri metodi dolgih stebrov in bomo tu imeli znatne finančne uspehe.

f) Nadaljnje prednosti širokočelne odkopavanja so poleg mnogo večje varnosti dela še mnogo ugodnejši delovni pogoji (predvsem zračenje in nižja temperatura), ki se pa tudi ne dajo še finančno prikazati.

ZAKLJUČEK

Ako seštejemo vse zgoraj navedene faktorje, dobimo naslednji finančni efekt širokočelne odkopavanja:

Prihranek na proizvodnjo	540.000 ton:	
Stroški na odkopavanju		din
Stroški priprave	815.000 —	"
Stroški vzdrževanja	1.845.000 —	"
Stroški odvodnjavanja	870.000 —	"
Stroški zračanja	400.000 —	"
Stroški zunaj	540.000 —	"
Obratovna režija	2.480.000 —	"
Upr. pr. režija	2.710.000 —	"
Amortizacija	7.550.000 —	"
Skupni prihranek v letu 1953 zaradi uspele izvedbe širokočelne odkopavanja:	17.210.000.—	"

(Stroški zmanjšanja amortizacije so izračunani — celotni prihranek podeljen s proizvodnjo širokočelnih odkopov v letošnjem letu je 66.250 ton.) Prihranek dosežen zaradi navedenih širokočelne odkopavanja in ki se more izračunati v letu 1953 17.210.000.—

V gornji vsoti pa ni zaračunana prvotno kalkulirana planska izguba, ki bi morale po predračunu nastopiti na odkopu v višini 59,60 din/l odnosno 4.180.000.— din. Ta vsota je bila pa, kakor se iz gornjega vidi, prihranena.

Ing. Ahčan Rudi

telesu podjetja itd. Pri kandidaturah neredko pride do postavljanja kandidatov brez kriterija in brez zadostne analize kvalifikacij predlaganih. Ne ljubi problem pa se nam hitro pokaže pozneje v delu, ker ni tako, kot bi moralo biti. Pojavlja se tudi to, da eden predlaga nekoga, ta pa misli, ako si ti mene, bom pa jaz tebe, da mu da »klofuto« nazaj, kakor nekateri mislijo, ali pa da se smatra, da zaradi poglobljanja in razvijanja demokracije organizacije ali pa člani ne smejo razpravljati o kandidatih, nego je večja demokracija, da se ti izberejo stihiško — sami. Ni pa s tem rečeno, da se mora delati gotove predloge, ki morajo absolutno držati. Z delovnimi ljudmi je treba vsak predlog, ki ga da poedinec ali organizacija pretehtati, vsak posameznik pa bo dal tudi svojo pripombo.

Temu vprašanju naj se posveti v izbiri kandidatov za delavske svete in vodstva organizacij velika pozornost.

K. N.

Nepravilno delo nekaterih odbornikov Društva upokojencev v Velenju

Rudarji so sklenili, da bodo s prostovoljnimi delom nakopali 450 ton premoga, katerega bo potem Društvo upokojencev razdelilo med vse rudniške upokojence. Premog je Društvo že razdelilo, toda oslalo je nekaj upokojencev in vdov brez kurjave. Slednji se hodijo pritoževati na rudnik in pravijo, da jih je odbornik društva tovariš Taušič pozabil dati v seznam, čeprav jih ima dobro zapisane v seznamu za članarino. Nekaterim se izgovarja, da je seznam izgubil, drugim zopet, da je rudnik dal premalo premoga itd. Pri zadeli pa vedo povedati, da so premog dobili tihi, ki imajo svoje gozdove, dočim se je pa res potrebne spregledalo. Na primer vdova po upokojencu, Kališnik Marija, stanujoča v baraki, je bila z islimi izgovori odbita. Prav tako vdo-

va po rudarju Podvinšek Marijo. Takih primerov je še več.

Rudnik je dal vso količino, ki je bila odobrena (za 100 ton več kol lanil) in bi moral vsak potrebnih rudniških upokojencev dobiti premog. Vprašanje pa je, kako se je vršila razdelitev. Morda pa tu nekaj ni v redu? Zato sindikalni rudnika predlaga, da društvo upokojencev skliče sestanek rudniških upokojencev na katerem naj bi se razpravljalo o razdelitvi premoga in o eventualnih nepravilnostih pri tej razdelitvi. Manjkajoči premog pa bi moral kriti krivce.

Tak brezdušen odnos do vdov in upokojencev, ki nimajo drugega kol pokojnino, je obsojanja vreden in se mora s tem energično prenehati.

VELENJSKI RUDARJI! 27. marca bomo volili naš novi delavski svet. Vsak član kolektiva naj se pravočasno prepriča, če je vnešen v spisek volivcev. Volilni imeniki bodo pravočasno izobešeni na običajnih oglasnih mestih

IZ NAŠEGA SINDIKATA

Iz plenuma republiškega odbora zveze rudarjev

Smatram za dolžnost, da kol udeležencem na plenumu Republiškega odbora Zveze rudarjev, ki je bil dne 25. II. 1954 v Trbovljah, sporočim člansku v grobih obrisih potek tega plenuma. Če analiziramo stanje, bomo videli, da smo skoraj vsega neuspeha v podružnicah, pa tudi v Republiškem odboru, krivi sami člani. Delo Republiškega odbora ni moglo pokazati primernega napredka, ker bazira le na delu podružnic. Te bi morale redno in točno pošiljati poročila, ki bi se jih Republiški odbor mogel posluževati pri svojem delu, češar pa v preležni večini niso storili.

Da se izognemo pri bodočem delu nepotrebne kritike podružnic, kakor tudi za pospešitev in uspeh dela Republiškega odbora, je dolžnost vseh sindikalnih funkcionarjev, da izpolnjujejo poverjene naloge pri člansku vestno in požrljivo, kar mora biti osnova za uspešnejše sindikalno delo.

Pravilni priemi in odnos do dela, nam morajo biti garant, da ne bomo zašli v težave, s kakršnimi se bore nekateri kolektivi. Če primerjamo poslovanje v našem podjetju, lahko ugotovimo, da je dobro, vendar pa se da še dosti izpopolniti. Treba je skupnega lovariškega sodelovanja, pa uspehi ne bodo izostali.

Če pogledamo po naših sosednjih slovenskih rudnikih, bomo videli, s kakšnimi težavami se bore. Vzemimo samo jamski les! Zaloga sploh nimajo, tako da morajo spravljati les v jama naravnost iz avtomobilov in vagonov. Stoje pred dejstvom, ali naj obratovanje omejijo ali celo ustavijo, ker v rudarstvu brez lesa pač ne moremo obratovati. Zaradi tehkih pogojev trpi tudi varnost ljudi pri delu. Težave imajo tudi v finančnih vprašanih. Popolnoma razumljivo je, da če člani kolektiva ne dobe polnih plač zaradi neizpolnjevanja gospodarskih nalog v podjetju, nastaja nezadovoljstvo, kajti bili so primeri, da so dobivali le 60-70% svoje redne plače. Okrajni ljudski odbori so morali celo za la odsotek plače dati garancijske izjave.

Kol nezdrav pojav samoupravljanja je bil tudi konkretni primer rudnika Črna-Kaolin, ki je prišel pod prisilno

upravo, ker so tam organi delavskega samoupravljanja gledali v glavnem le na osebne koristi, čemur je vsekakor osnovni vzrok popolno pomanjkanje razredne zavesti in odgovornosti do skupnosti. Velik del krivde za to res želošno stanje se poleg delavskega sveta in upravnega odbora pripisuje tudi sindikalni podružnici. Priznali moramo, da popolnoma upravičeno. Ker Republiški odbor ni mogel sam rešiti vsega kompleksa problemov v tem rudniku, je bil sprejet sklep, da se iz republiških forumov osnuje komisija, ki naj vprašanje tega rudnika reši v političnem, tehničnem in finančnem oziru. Republiški odbor pa je bil zadožlen z izvedbo tega sklepa.

Sprejet je bil tudi sklep, da mora vsak jamski delavec položiti izpit iz higiensko-tehničnih predpisov, ker drugače ne more biti delavec v jami. Ta ukrep je potreben zaradi vedno večjega števila nesreč v rudarstvu. Tak sklep je že predhodno osvojil tudi naš delavski svet, kar je v korist in zaščito našega delovnega človeka.

Vprašajmo se, zakaj je moral Republiški odbor Zveze rudarjev za Slovenijo razpravljati o lakšnih slabostih? Krivda je na vseh nas, na rudarjih širom Slovenije, ker se premalo poglobljamo v problem našega delavskega samoupravljanja. Naša dolžnost je, da delamo vsi za enega in eden za vse. Ko ho do neke mere osvojeno to geslo, potem ne bo potrebno več razpravljati o lakšnih slabostih.

Pri nas v Velenju lakšnih gospodarskih težav ne občutimo, ker imamo razmeroma dober delavski svet in upravni odbor, vendar nas to ne sme usvajati. Stremelji je za tem, da bomo naše gospodarjenje izpopolnjevali, da bo vsak čutil našo skupno lastnino, kol svojo osebno last.

Ker pa smo pred volitvami v nov delavski svet, je pa tudi naša naloga, da kandidiramo in izvolimo dobre in predrane člane kolektiva, ki bodo znali usmerjati in voditi gospodarstvo našega podjetja, v korist in blagoslanje kolektiva in vse naše socialistične skupnosti.

Mavšar

Sindikalno delo na gradbenem oddelku Rudnika lignita Velenje bo oživljeno

V preteklem mesecu je dobil na gradbenem oddelku stari pododbor razrešnico. Na sestanku, ki ga je sklical stari pododbor ni bilo kaj poročati o delu za lansko leto, kar končno ni čudno, ker v kolikor se spominjam, pododbor ni imel vse leto več kol eno samo sejo. Edino opravilo, ki pa je vendar subjektivno, bi bila velika teritorialna raztresenost našega gradbenega oddelka. Gradimo namreč stanovanjske stavbe v Smartnem, novem jasku in delamo v kamolomu, to je na treh, med seboj zelo oddaljenih objektih.

Mnenja sem, da bi se pododbor prav zaradi tega moral še pogosteje sestajati in sklicevati čim več članskih sestankov, kjer bi obravnavali našo zelo perečo problematiko.

Ni čudno, da so člani kolektiva predlagali na sestanku za delovnega predsednika tovariša, ki sploh ni bil član sindikata.

Letos je pa novi pododbor začel drugače. Že na prvem sestanku, dne 24. II. 1954 je izčrpano in trezno diskusiral o problemih, ki stojijo letošnje leto pred nami.

Ker je velika potreba za stanovanja, se bo gradbeni oddelek moral v letošnjem letu število povečati v primerjavi z lanskim letom skoraj dvakratno, zato se je sindikalni pododbor dotaknil na svojem sestanku tudi vprašanja stanovanj, hrane itd., za gradbene delavce. Mnogo smo razpravljali tudi o

Tudi v Velenju egiptovska tema

Pred kratkim smo brali v TT, kako je v Egiptu zaradi razprtij med vodilnimi osebami nastala goste tema, ki bi lahko povzročila padec ene ali druge vodilne osebnosti. Žal je tudi pri nas tako, samo s to razliko, da pri nas merskido pade zaradi prave egiptovske teme, ki zavladala takoj, ko se naredi mrak. Posebno od kina proti Novemu Velenju. Ker je bilo govora o nujnosti elektrifikacije Novega Velenja, mislim, da je najboljši nujno nabaviti in izvesti razsvetljavo ob tej cesti proti Novemu Velenju.

Ni najbolj prijetno, če moraš po zvezdah iskati orientacijo, da najdeš pravo smer do doma.

Bilo bi priporočljivo, da bi čimprej začeli graditi tudi cesto od Rudarskega doma do Novega Velenja. Morda zopet komu ne bo po volji, če se bo to zgodilo. Ali vsak, kdor mora gaziti blato, ki nastane ob deževju, si želi, da bi se to čimprej napravilo. Vsi stanovalci Novega Velenja bi radi pomagali z udarniškim delom.

K.

ŽIVLJENJE IN DELO MLADINSKE ORGANIZACIJE

Uspešno delo mladine v Velenju

Razgibanost mladine v Velenju je vsekakor zasluga aktivnih funkcionarjev tega akcija, ki so se zagrizli v delo in znali analizirati vse pereče probleme ter iz tega izluščiti naloge, ki bodo pozitivno vplivale še na nadaljnji razvoj mladinske organizacije.

Konferenca, ki so jo imeli mladinci in mladinke 26. februarja, je pokazala, kako resno obravnavajo li mladi ljudje, vse probleme življenja in delovanja v Velenju. V tem kratkem članku se ne da opisati vse tako podrobno, ker primanjkuje prostora. Toda ne sme se iti preko najvažnejših stvari, ki so bile obravnavane.

Sekretar tov. Lekšan je v svojem govoru poudaril sklepe mladinskega kongresa, ki govore o izgradnji socialistične zavesti pri mladini. Nadalje je govoril o skrbi za pravilno vzgojo, o razumevanju do razvijajoče se mladine, o borbenosti, ki mora preveljati mlade ljudi in o potrebi dajanja mladini konkretnih nalog.

Predsednik Repnik je seznanil 30 prisotnih članov LMS o težavah, ki jih ima sekretariat pri svojem delu, o neaktivnosti nekdanjih odbornikov, ki bi mogli precej pomagati pri delu, uporablajo pridoblene izkušnje. Mladina bi morala biti sveža avangarda vseh mladosnih organizacij. Vsekakor bi morala biti vzgoja mladine skupna naloga celotne družbe. Na koncu je opozoril na to, da organizacije Zveze komunistov v podjetjih premalo podpirajo mladino v njenem delu.

Zivahno razpravljane se je razvilo okoli vprašanja, kako se mora mladina niti in v direktnem delu v delavskih svetih in upravnih odborih zadržati. Problem brezposelnosti mladine tokoli 30

v Velenju je v Velenju zelo pereč in bodo morala podjetja in občina resno razmisliti kje jo zaposliti. Tudi tu se je pokazalo, kako nujno je v Velenju ustanoviti razna uslužnostna podjetja (pralnice, likalnice, krpalnice), povečati že

V novem letu šole nove naloge pred našo mladino

Novoizvoljeni sekretariat je imel takoj po letni konferenci interni sestanek, na katerem so si izvoljeni člani razdelili delo in sprejeli sklepe, ki naj bi v tekočem letu vodili in usmerjali delo v mladinski organizaciji.

Novi sekretariat mladinskega akcija Velenje-mesto je po sklepih internega sestanka takole sestavljen:

1. Predsednik: Repnik Roman, elek. monter.
2. Sekretar: Lekšan Jože, gradbeni tehnik.
3. Podpredsednik: Sirmole Jože, ključničar.
4. Blagajnik: Kramar Vida, trg. pomočnica.
5. Zapisnikar: Globočnik Anica, namočnica.

Ko si je novi sekretariat razdelil delo, je pričel razpravljati o problemih mladinske organizacije v Velenju in prišel do zaključkov, ki dajo slutiti, da je novi sekretariat pravilno razumel poslansko mladinske organizacije.

Kol vzrok za pjančevanje, ponočevanje in nemoralno vedenje, je delno krivo to, da mladina nima svojega lokala, kamor bi mladinci v prostem ča-

obstoječa (izdelovalnici gumiranega papirja priključiti morda knjigovoznico, kartonažo, fiskarno itd.). Prvenstveno je treba poskrbeti, da se ženska mladina zaposli ter s tem prepreči pojave prostitucije.

Razne oblike prosvetnega dela, ustanovitve raznih krožkov (filmski, gledališki, radio itd.) bo za mladino edini način, da se prične udeleževati v našem javnem življenju, za kar bo skrbel aktivni sekretariat v Velenju.

su zahajali in našli sebi primerno razvedrilo.

Med drugim mora mladinska organizacija nuditi pomoč vsem socialno šibkim članom, ki imajo pravico, da se v primerih nerazumevanja različnih socialnih ustanov obrnejo na svojo osnovno organizacijo, odnosno na sekretariat, ki bo skušal po svoji moči zadevo rešiti.

Uvesti je treba javno kritiko nad vsemi osebami, organizacijami itd, ne glede na položaje, če se pri njih opazijo nepravilnosti. Vsak mladinec ima v tem primeru polno zaščito v svoji organizaciji, ki je enakoverden vsem političnim in množičnim organizacijam v socialistični domovini.

Vsako ignoriranje mladine ne glede na to, kje in v kakšni obliki se je pojavilo, bo mladinska organizacija v kal zalra. Če tega ne bo dosegla z nastopom osebnosti njenega sekretariata, bo to storila po pravni poti. Vsak mladinec se mora zavestiti, da je častno biti član mladinske organizacije in da mora kol lak tudi nastopiti, če opazi, da je neko dejanje omadeževalo čast njegove organizacije.

Ker v delavskih svetih in upravnih odborih podjetij ni zastopana mladina, pa čeprav je v njih zaposlena, smatra novi sekretariat, da je dolžnost prizadebiti, da na svoje seje povabijo tudi predstavnike mladine.

Med drugim apelira novi sekretariat na vse ustanovne in množične organizacije, posebno pa še na LOMO Velenje, da se v primerih kaznovanja ali v drugih primerih, ki se tičejo mladine, obrne na sekretariat, da tudi on da svoj prislanek, ali pa odsvetuje kazni, če uvidi, da ni umestna. V nasprotnem primeru smatra mladina, da je to prekršek zoper njeno poslansko.

Novoizvoljeni sekretariat se obvezuje, da bo storil vse za procvit mladinske organizacije v Velenju. Prepričan je, da bo mladinska organizacija v tem letu važen faktor v političnem, socialnem in kulturnem življenju mesta Velenje.

Društvo prijateljev mladine v Velenju

V času, ko pišejo časopisi o naraščanju mladinskega kriminala in amoralnosti ter skušajo to reševati na različne načine, je bilo v Velenju ustanovljeno Društvo prijateljev mladine.

Društvo bo zasledovalo le poglavitni cilji: skrbeti za vzgojo šolske, predvsem pa hste mladine, ki je šola ne more zajeti. Ustanovni občni zbor je pokazal pripravljenost mnogih, da sodelujejo.

Na zboru je bilo sprejetih več sklepov, ki naj bi bili sestavni del programa. Naj omenim samo nekatere:

1. Društvo bo v prvi vrsti skrbelo za družinsko vzgojo z raznimi predavanji.
2. Razširilo bo društveno vzgojno glasilo »Mladi svet«.
3. Moralno bo podprlo gradnjo nove šole.
4. Predvsem se bo brigalo za delo mladinske organizacije v Velenju.

Tudi to ni odnos do človeka

Pod naslovom »Ali je to odnos do človeka?« je bil dne 3. marca v »Velenjskem rudarju« objavljen članek o ponesrečenem tov. Bračič Jakobu. Ker pa je bil pisec članka o stvari slabo informiran, je prefiltraval ter navedel nekaj stvari, zaradi katerih se čulim prizadelega. Rad bi na tem mestu pojasnil nekaj podrobnosti.

Kakor je bralcem že znano, si je tov. Bračič pri delu na separaciji zvinil nogo tako, da je težko hodil, ni pa res, da se ni mogel več gibati, kol je v članku navedeno. Mislim, da je med ponesrečenem, ki težko hodi in med takim, ki se ne more gibati precejšnja razlika. Našel sem ga v kopalnici ob 21. uri, ko sem prišel v službo. Ko mi je na vprašanje povedal, kaj mu je, je še pripomnil, da so že poslali po rešilni avlo, da pa je od nekoga zvedel, da je rešilni avlo tega dne v Ljubljani, zaradi česar je možno, da bo prišel pozneje.

Ker avtomobila le ni bilo, prevoz z avtomobilom v bolnico pa ni bil potreben, kar je pozneje izjavil tudi obratni zdravnik dr. Fludernik, sem ob 23. uri odnesel tov. Bračiča v sobo, ki je namenjena za obsevanje, ter mu pojasnil, da bo pač moral tu počakati do jutra, nakar bo šel k zdravniku, s čimer se je tudi strinjal. Tu sem mu poleg peči pripravil zložljiva platalna nosila, na katerih je prespal vso noč. Torej ni res, da je moral brez sleherne pomoči prenočevati na trdi klopi ter da se zanj ni nihče pobrigal. Da pa mu nisem mogel dati večerje, ali pa ga odnesi domov, je popolnoma razumljivo, ker je bila ob 23. uri zaprta tudi že rudniška menza, poleg tega pa doslej tudi ni bilo tako urejeno, da bi v takih primerih lahko na račun podjetja dvignili obrok hrane. Z rešilnim avtomobilom pa, kolikor mi je znano, ljudi s lakimi lakimi poškodbami ne vozijo domov.

Ali bi bilo bolje, če bi bil tov. Bračiča poslal peč domov? Če sem kaj zagrešil, potem le to, da tega nisem storil. Zdi se mi, tov. O. N., da si vsi stvar obesili na preveliki zvon ter iz muhe napravil slona. Toda, vprašati pa se moramo, kaj smo storili, da se laki primeri v bodoče ne bi več dogajali. Žal do danes še nič, čeprav je bilo rečeno, da se bo to uredilo. Tista nosila so namreč že pred tem, pa tudi še po tem primeru poslužila za zasilno ležišče marsikateremu ponesrečenemu. V takih primerih moramo najti krivca, najlažje pa je krivdo zvaliti na listega, ki bo najbolj verjetno molčal in moral potrpeti.

In še nekaj, dragi tovariši! Če si res prepričan, da je vse, kar si navedel točno, bodi drugič še tako dober in se predstavi s polnim in pravim imenom. Koga se vendar bojiš? Saj za upravičeno kritiko bi bil še hvaležen.

Ribič

(Opomba uredništva):

Cela zadeva morda res ni bila lakšna, kol so jo nekateri listo jutro, ko se je Bračič pritoževal vsej izmeni, prikazali. Res pa je, da so ta primer uporabili nergaši za kriliziranje in je bil le »voda na mlin«.

Prostori kopalnice niso primerni za prenočevanje ponesrečenec že iz eslejskega razloga še manj pa iz higienskega. Iz psihološkega stališča pa še najmanj. Iz vsakega takšnega primera se pojem rodijo obširne kritike, ki pa niso nič drugega kol nerganje. Žal je najbolje, da v lakem primeru kopalničarji pokličejo tov. Holešek, ki bo poskrbel ponesrečenemu pošleno prenočišče in pravilno nego; če jo bo potreboval. Kopalničarji pa naj bodo v bodoče bolj samoiniciativni, pa ne bo krilih niti od strani kolektiva niti v časopisu.

5. Skrbelo bo za kolektivno vključevanje organizaciji v društvo.

To je samo nekaj nalog. Delokrog društva je silno velik in popolnoma napačno bi bilo misliti, da bi vse zmoget le en sam.

Novi odbor je že pripravil mladini maškarkado, ki je kar lepo uspeša. Pridobil je 27 naročnikov »Mladega sveta« in 75 članov. Začetek je dober. Zelimo, da bi tudi tako nadaljevali. Hkrati vabimo predvsem starše in vse prijatelje mladine, da postanejo člani društva, ki bi le množično podprlo laže reševalo vzgojno problematiko Velenja in okolice.

Velenjska mladina in letna konferenca

Letne konference akcija LMS Velenje, ki je bila, dne 25. I. v Zadružnem domu v Velenju, se je udeležilo nad 60 članov LMS. Poleg njih so na konferenci prisostvovali še član centralnega komiteja LMS tov. Ravljen Stane, sekretar okrajnega komiteja LMS tov. Delak, ljudski poslanec tov. Turnšek Jože, sekretar občinskega komiteja LMS Velenje tov. Vrtačnik Franc in član Občinskega komiteja ZK Velenje tov. Dogorečnik Jurij.

Predsednik mladinskega akcija Velenje tov. Krofl Ivan je po sprejetju dnevnega reda konference pristopil k bratrnju svojega referata.

Ko je orisal pot mladine od prvih začetkov osvobodilnega boja, pa vse do nedavnega, se je uslavil pri problemih velenjske mladinske organizacije, ki še vedno sliči pravljicnemu Kralju Matjažu, kol je omenil pisec članka v eni izmed jesenskih števk »Rudarja«. Naša mladina ne čuti potrebe po udeleževanju v organizaciji, ki ni zanj nič drugega kol »breme«. Organizacija ji ne pomaga dovolj, sestanki so pušni in tako se mladina raie predaja pjančevanju, zahaja v neprimerno družbo in nekateri padejo celo pod vpliv klera. Naloga mladinske organizacije v bodoče je, da takšne pojave prepreči, kajti lakšno ravnanje je in mora biti tuje našemu

Ustanovljen je nov mladinski aktiv

V Podkrajju se je v nedeljo, 21. februarja ustanovil mladinski aktiv. Sestanek je bil zelo dobro obiskan, kar je sploh značilno za ta kraj. Namreč vsi sestanki so tam zelo dobro obiskani in politično delo uspeša. Tudi mladina je postala zelo aktivna in si je sestavila svoj program dela.

Skoda je, da Podkraj nima prostora, ki bi služil za družbene potrebe, toda tudi do tega bodo prišli. Sklenili so si postaviti lično leseno hišico, in s tem bo pomagano ne samo njim, temveč tudi vaškemu odboru SZDL.

O. N.

Mlad. urednik

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Nekaj besed o obratnih poškodbah

O obratnih poškodbah je bilo na našem rudniku že mnogo povedanega, mnogo razpravljano, napravljeno je bilo veliko dobrih sklepov, uresničnega je bilo pa zelo malo. Do tega zaključka mora priti vsak, ki pogleda statistično bilanco za leto 1953. Pretekli mesec sem podalke, ki jih bom spodaj ponovil, navedel pred odborom sindikalne organizacije našega rudnika, ponovil sem jih pred delavskim svetom rudnika in ponovno na konferenci zdravstvenih delavcev v Sošljanju z namenom, da vsi odgovorni čimtelji zagrabijo problem resno v roke in da pride ves kolektiv do spoznanja, da obratne nezgode nikomur ne koristijo, temveč predstavljajo za celotni kolektiv in skupnost velike materialne stroške, poškodovanec sam pa trpi bolečine in je zaradi poškodbe vržen iz produkcije in oslane pogosto za vse življenje pohabljen.

Zaradi bolezni je v letu 1953 imel rudnik 200.044.465 dinarjev izgube. V tej vsoti je vračunano samo tisto, kar je podjetje moralo plačati za hranarino, plače, akumulacijo in vrednost izgube pri produkciji.

37,22% celotnega delovnega časa v letu 1953 odpade na poškodbe in samo obratnih poškodb je bilo 30,82% ali lepše povedano ena tretjina izgubljenih delovnih dni odpade na obratne nezgode. Vrednost izgube zaradi obratnih nezgod znaša 51.525.324 dinarjev.

V letu 1954 odstotek obratnih nezgod še bolj raste iz dneva v dan. Tako je povprečno za leto 1953 bilo izgubljenih 30,82% dni. Januaria 32,10%, v februarju 1954 je ta odstotek porasel že na 38,77%. Tak porast odstotka obratnih poškodb mora prisiliti vsakega resnega človeka do premišljevanja, kajti če bo šlo tako naprej, bomo v letu 1954 zaradi obratnih nezgod izgubili še več milijonov kakor lansko leto.

Analiza poškodb samih in njihovih vzrokov nam pokaže, da bi se domala vsaka obratna nezgoda dala z zadostno pazljivostjo in prisebnostjo delavca preprečiti. Samo dva primera mislim navesti. Oba namreč zgovorno pričata, da moja hrditev o možnosti preprečevanja obratnih nezgod drži. Prvi primer: pri vstavljanju stojke, je tov. K. B. tolkel s sekuro po stoji, njegov solovariš je stojko podpiral, pri zadnjem udarcu se je pa tov. K. B. snela sekira in odlelela solovarišu v glavo, mu presekal kožo in kost, na takem mestu, da bi brez nadaljnjega lahko ubila sodelavca. Mar ne bi tov. K. B. predno je začel sploh delati, imel dolžnost pregledati svoje orodje in že pravočasno ugotoviti, da se mu bo pri zabijanju sekira snela. Tovariš K. B. pa tega prav gotovo ni napravil.

Drugi primer: Tovariš je tiščal vozček s premogom mimo bunkerja na V. elazi, kjer je stal drugi, ki je v tem času čistil prago in ravno pobiral grude premoga, ker je bil sklonjen, vozčka ni opazil. Ko je bilo že prepozno, ga je vozček udaril po levi strani prsnega koša, mu nalomil rebra in bo zaradi tega dva do tri tedne poškodovani nezmožen za delo. Ponovno vprašam, ne bi li vozač že po pravilniku o HTZ imel dolžnost opozoriti z glasnim klicanjem, da se mu vsi umaknejo s proge? Takih in podobnih primerov najdemo v zapisnikih o obratnih nezgodah na kupe. Vse te nezgode se dajo prav gotovo preprečiti. Ker se delavci, rudarji, kopači, strelci pa tudi nadzorniki važnosti obratnih nezgod ne zavedajo, temveč mirno in hladno dan na dan doživljajo slične primere in o problemu sploh ne razmišljajo, bi hotel našti le nekaj bistvenih točk borbe proti obratnim nezgodam.

Novi rešilni čoln za letalce

V Angliji je izdelan nov čoln, katerega uporabljajo ekipe angleškega vojnega letalstva, za reševanje na morju ponesrečenih letalcev. Ti čolni se spuščajo s padali v vodo in so dolgi 10 m ter lahko sprejmejo 10 ljudi. Imajo motor 15 konjskih sil, jambor, na katerega se lahko pošlavi jadro 47 kvadratnih metrov; radio in radarsko opremo. Gotovo, kajrto se nahaja v čolnu pa zadostuje za potovanje dva tisoč kilometrov. Razen tega ima čoln razne potrebščine, katere so potrebne letalcem, da jim omogočijo vožnjo do najbližnjega pristanišča ali prijateljske zemlje. Čoln

Mala popustna zgodba

1. Zakaj je bilo v službi težko?
2. Ker sem moral delati.
1. Zakaj je 15. najlepši dan v mesecu, pa čeprav dežuje?
2. Ker dobim plačo, s katero sem v pustnem mesecu odjadral naravnost na moškarado, kjer sem plesal, se zabaval in se nacukal, toda ... pod vplivom alkoholnih duhov sem padel skozi okno in si poškodoval hrbtenico. Takrat je bilo zares hudo, toda sedaj je stvar postala kar ugodna in prijetna. Zakaj, bo vprašal marsikdo. Ljudje so pač navni, kajne? Pa vseeno bom odgovoril:
Zato, ker si v postelji na zelo lahek način zaslužim denar, ki mi ga za ležanje plačuje skupnost.

1. Vsak delavec in uslužbenec se mora, čim slopi v podjetje, zavedati, da je na delovnem prostoru in da lu velja, prav tako kot v vojski, le disciplina. Za nediscipliniranega delavca tudi v socialistični skupnosti ni prostora. Vsak prekršek v delovni disciplini bi moral imeti svoje posledice.

2. Vsak novinec bi moral že ob sprejemu na delo po končanem obveznem zdravniškem pregledu dobiti pravilnik o higijensko tehnični zaščiti in pred prvim vstopom na delovni prostor dokazati, da je dovolj seznanjen s tem pravilnikom. Isto seveda velja za stare delavce in prav tako tudi za nadzorne osebe.

Ker nadzorno osebje odgovarja tudi za varnost delavca, je dolžno nadzirati način in varnost dela, opozarjati na nepravilnosti in zahtevati uporabo zaščitnih sredstev. Pri nas se pogosto dogaja, da je nadzorno osebje slab vzgled in ne tako, kot bi moralo biti, dober vzgled pri upoštevanju pravil za varnost dela.

Podjetje skrbi za nabavo zaščitnih naprav in sredstev. Sami delavci in uslužbeni so pa dolžni, da podjetje opozarjajo na pomanjkljivosti pri zaščiti in bili pobudnik za nabavo novih zaščitnih sredstev in za uvajanje novih zaščitnih naprav. Podjetje, ki v dovoljni meri skrbi za zaščitna sredstva, lahko zahteva odločno, uporabo takih sredstev in v primeru nevesnosti uslužbenca tudi lahko kaznuje. Strogost pri zahtevah po upoštevanju pravilnika o HTZ in uporabi zaščitnih naprav in sredstev gre lahko tako daleč, da podjetje malomarnežu odkloni izplačilo hranarine do 7 dni, ki gre v breme podjetja. V kolikor nastane večja škoda, lahko podjetje zahteva povrnitev stroškov in izgube, če je ta nastala po krivdi zaposlenega.

3. Tudi izven obrača leži mnogo vzrokov za pogoste nesreče pri delu. Omenil bi samo dve. Na prvem mestu stoji alkoholizem. Borba proti temu pojavu je pri nas zelo površna, da ne rečem je sploh ni. V naših športnih, kulturnih in prosvetnih organizacijah je prav pogost pojav, da se v okrilju teh alkoholizem podpira, da se občni zbori in podobno končujejo z alkoholom, namesto da bi ravno ta društva bila nosilec treznostne miselnosti. O posledicah alkoholizma na socialnem področju ne bom tukaj govoril, ker je vsakemu znanih dovolj žalostnih primerov.

Sezonsko poljsko delo je drugi vzrok obratnih nezgod pri marsikomu. V poletnih mesecih, ob selvi, želvi, košnjah in jesenskem spravilu poljskih pridelkov, se marsikdo prekomerno utrjuje doma in je zaradi tega pri svojem poklicnem delu neprisen in tako nastajajo nove in nove poškodbe. Na drugi strani pa je marsikdo živo zainteresiran nad manjši in ne nevarno nezgodo, zato, da doma dela v času svojega bolenja, zavlačuje zdravljenje in čeprav pri zdravniku izjavlja, da nikakor ne more delati, doma opravi vsako še tako težko delo. Mislim, da bi bilo prav, če bi podjetje imelo nadzor nad kratkimi boleznimi in nadziralo s pomočjo strokovno izkušenega človeka, kako se kratkotrajni bolniki doma zdravijo.

Zgornje sem napisal vsemu kolektivu v premislek, članom sindikalne organizacije in delavskega sveta podjetja pa v ponovno opozorilo, da so obratne nezgode nepotrebno, toda veliko zlo za ves kolektiv in vso našo skupnost. Pravilno in zrelo gledanje na ta problem bo gotovo rodilo pozitivne uspehe, še nadaljnje zanimanje tega vprašanja se nam bo pa prav gotovo maščevalo.

Dr. Fludarnik Franc

Nekoliko o varnosti ob traku

V modernih rudarskih obratih najdemo vedno več kontinuiranih transportnih sredstev, to so v glavnem razne vrste transporterjev in trakov. Tudi naš rudnik ima sedaj že skoraj povsod uvedeno kontinuirno (neprekinjeno) prevažanje, od velikih transporterjev na

čistili le lakral, kadar sloji. Kljub temu smo imeli na našem rudniku v letošnjem letu dve nesreči, povzročeni od neizpolnjevanja navedene varnostne mere. V enem teh primerov, je le prisebnost solovariša rešila ponesrečenca težjih, če ne celo smrtnih poškodb.

nevarnosti vožnje po gumijastih trakovih. Dosti naših rudarjev se je polotklo po glavi, ker niso mogli pravočasno odskočiti s traku.

V jami nastopi tudi često primer, da n. pr. pri izvažanju mokrega premoga začne trak drseti, valjčki pa ga ne potegnejo s seboj. Izkušen delavec pri traku zaustavi v takem primeru pogonski stroj in očisti oz. obriše mirujoče pogonske valjčke. Če spustimo stroj po predhodnem signaliziranju previdno v pogon, bo trak tekkel po vsi verjetnosti pravilno.

Ob traku, oziroma s trakom je treba delati skrajno previdno. Zlasti nevarno je menjaje valjčkov na sicer stoječem traku, če delavec ob pogonskem stroju o tem ni obveščen. Dalje zahteva delo ob traku tudi neohlapno obleko, kar pa je itak osnovno pravilo varnosti pri vseh strojih.

Često se dogodi, da močno obremenjeni trak, zdrsnje na stran in teče po strani. Razlogi za to so lahko različni. Nikakor pa jih ne smemo odstraniti tako, da iztirjeni trak porinemo z golo roko nazaj v pravo lego. Vedno moramo najprej trak ustaviti, nakar šele lahko odstranimo vzroke iztirjenja, ki je nastalo mogoče zaradi pomika gornega valjčka na stran, če niso enostransko onesažene bobna, ali komadi premoga pod eno stranjo traku, kakor tudi neločno naravnanje bobna, bili vzrok tega iztirjenja.

Omeniti moramo tudi nevarnosti, ki nastopajo pri prehodu čez trak. V principu prehajamo čez trak le na zavarovanih prehodih. Tudi v naši jami so slednji nameščeni povsod, kjer se podobna proga križa s progjo, po kateri teče gumijasti trak.

Iz navedenega je razvidno, da je nesreče pri trakovih z najenoslavnejšimi ukrepi mogoče preprečiti. Če želimo, da naj nam bo trak resnično dragocen pripomoček, upoštevajmo v celoti vse zaščitne predpise in ne dovoljujmo niti sebi še manj pa novincem, ki so nam končno zaupani, nobene neprevidnosti, ki bi mogle imeti za prizadetega najtežje posledice. Vedno in posod naj velja izrek:

Previdnost ni strahopetnost, lahko-miselnost pa ne pogum!

Ing. R.

To pa res ni rudarska solidarnost

Vsi vemo, kako težka je bila ta zima. Kljub močno povečani proizvodnji rudarji nismo mogli zadovoljiti potreb po premogu, ki jih je imela industrija in široka potrošnja — bolnice, šole, javni lokali itd., poleg malega potrošnika seveda. Da bi najhujšo krizo nekako omilili, sta naš delavski svet in upravni odbor soglasno sklenila, da bo v nedeljo, 14. februarja normalno obratovanje v vseh treh izmenah.

Večina naših rudarjev je te velike in pereče potrebe razumela in se odzvala klicu naših potrošnikov vseh vrst, posebno uboge šolske mladine, bolnikov v bolnišnicah, tovarišev delavcev in nameščencev ter njihovih družin v raznih podjetjih in ustanovah. Žal pa so bili med nami ljudje, ki potreba skupnosti niso hoteli razumeti ter se niso odzvali pozivu delavskega sveta in upravne odbora na nedeljsko delo.

Ali si človek, ki vedno in povsod vidi le sebe, sploh še zasluži, da ga pošteni delavci imenujemo tovariša? Nikakor! Vsak naših rudarjev je preskrbljen s kurjavo. Večina zna lo našo blagodat ceniti, najdejo se pa med nami tudi taki izrodki delavskega razreda in naše družbe, ki jim je popolnoma vseeno, če se zaradi pomanjkanja kurjave v mnogih šolah ne more vršiti redni pouk, ali, če naši razredni tovariši in njihove družine morajo zmrzovati. Koliko več šol in družin bi lahko preskrbeli, če bi bili vsi res pravi rudarji in člani socialistične skupnosti.

Mislim, da bi si bilo treba zapomniti nesolidarne člane našega kolektiva in da bi tudi z njimi postopali tako, če bi kdaj rabili našo pomoč.

Grčar Jakob

Delo ob transportnem traku

čelih, pa do gumijastih trakov na izvoznih progah.

Med postopnim uvajanjem novih transportnih sredstev, smo pridobili vrsto koristnih spoznanj in izkušenj. Slednje niso zgolj tehničnega značaja, temveč segajo tudi na področje varnosti. Predvsem se mora rudar šele naučiti varovati se vseh »zahrbnosti« novih transportnih sredstev. Tu imamo predvsem često onesaževanje valjčkov pri traku, katerih čiščenje predstavlja precejšnjo nevarnost. Izkušnje, ki smo jih drago plačali s težjimi nesrečami so nas dovedle do spoznanja, da moramo trak

Izvelkel ga je, ko je tičal že s celoročno pod valjčkom. Da se slične nezgode vnaprej preprečijo, se mora čiščilec posluževati železne grebljice z dolgim držajem. Tudi opozorilne tablice so nameščene, kljub temu pa smo imeli v letu 1954 kar 13 nezgod ob gumijastem traku. Vzroki večine nesreče je bila nespretna hoja ob traku. Rudarju je spodrsnilo, ga zaneslo in ulovil se je za trak, oziroma valjčke. Posledica: težje ali lažje zmečkani prsti. Tudi veliki komadi premoga, ki jih nosijo trakovi so obkolili in pobili marsikatero neprevidneža, da ne govorimo o

Še več takih kot škalski gospod župnik

V zadnji številki »Velenjskega rudarja« smo čitali o skrajno razvitem četu ljubezni do bližnjega, s katerim se ponaša škalski župnik, prečastiti gospod Weiss. Odslovil je družmirske gasilce, ki so prišli nabirat prostovoljne prispevke za nov gasilski avto, češ da za lake posvelne organizacije nima sredstev in da ne bo dal ničesar. No, kaj hočemo — ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!

Izgleda, da je največja napaka naših pridnih gasilcev, da niso jurišni oddelki Marijine družbe, Kristusovih mladcev ali pa kakšna druga bojna formacija vojskujoče se cerkve.

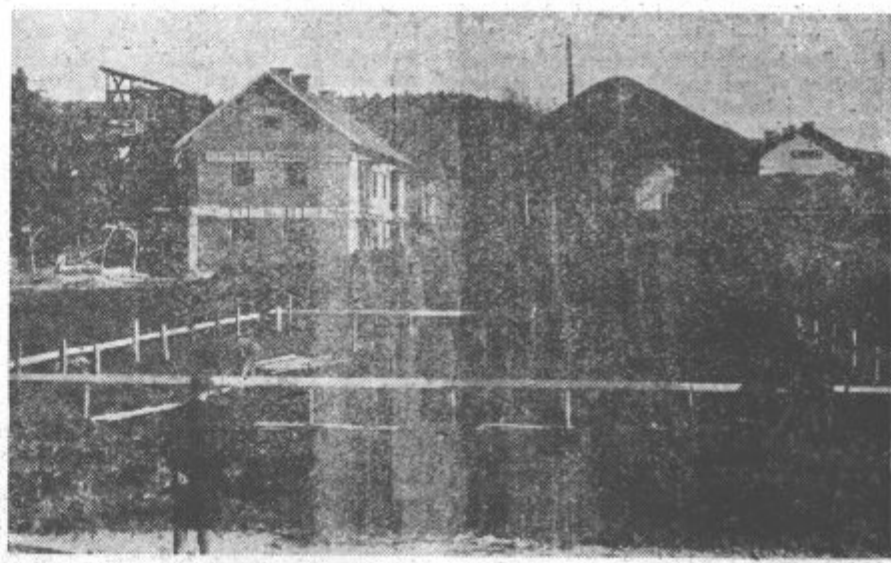
Kako kvalificira svoje zadržanje, oziroma odnos do institucije s tako plemenitimi nalogami in cilji, kot ga ima gasilska organizacija, prečastiti gospod Weiss, ne vemo in nas tudi ne interesira, kajli kdo bi brodil po smrdljivi brozgi jezuitske morale. Ima pa prečastiti seveda somišljenike, ponižne in poslušne, preobremenjene z bogu dopadljivimi deli.

Ker nujno potrebujemo avto — ne za nas, temveč za očuvanje premoženja naših sodržavljanov, smo se družmirski gasilci podali na težko zbiranje prostovoljnih prispevkov. Povsod smo kaj dobili, razen pri prečastilem župniku škalskem, gospodu Weissu in še pri nekaterih njegovih najzvestejših. Tovariša R. in T. sta zbirala po Družmirju in kol vsi drugi, povsod kaj dobila, les, denar, ali kar koli že. Saj so naši ljudje dobri in zavedni, z zelo majhnimi izjemami. Ena izmed njih je Konovšek Franc, po domače Skrubja iz Družmirja. Ko sta ga omenjena tovariša obiskala in poprosila za prispevek, ju je nahnulil: »Kaj že zopel beračija? Ne dam ničesar!« Saj mnogo od gospoda Konovška res ni bilo pričakovati. Svoje neverjetno pomanjkanje srčne kul-

ture — saj o kakem četu za skupnost pri ljudeh njegovega kova ne moremo govoriti — pa bi vendarle lahko pokazal v kakšni drugi, vsaj manj surovi obliki. Omeniti bi bilo treba, da je prav gospodu Konovšku neke deževne noči pred leli zgorel kozolec in da so prav družmirski gasilci tudi pri niem, kol vedno in povsod, tiho in požrtvovalno izvršili svojo vzvišeno dolžnost.

Dobro bi bilo, da si take stvari dobro zapomnimo ter z gospodom Konovškom in njemu sličnim, če bodo rabili pomoč skupnosti, postopamo po pravilu: »Kar vi skupnosti, to skupnost vam.«

T. I.

Pogled na del gradilišča v novem Velenju

Zabavni kotiček

Prevedel KF

Veliki obračun

To mi je popolnoma vseeno, sem mu hladno odvrnil, »prišel sem itak samo zato, da se poslovim od vas tovariši... Grem takoj naprej«. — »Tega ne boste storili, je zagrmel dvorni svetnik, ki se je nenadoma znašel med nami. »Lotite se takoj svojega dela! Resno vas opozarjam na vaše dolžnosti.« Ironično sem se smehljaj gromovniku v obraz. »Nehajte mi vendar z dolžnostjo. Kaj je že za vas dolžnost? Vi ste navaden karierist in ničesar drugega. Dolžnost je za vas, cenjeni moj gospod, le dražilo, ki ga vikaate birokratskemu konjiču pod rep. Vaši izsušeni možgani ne morejo dojeti veličino in lepote v velikem propadu, ki se nam bliža. Ne morete si menda niti predstavljati, da bi la zarijavel, ogablen stroj mojal obslati. To vsekakor presega vaše obzorje. Ne bi se niti čudil, če bi verjeli, da bo finančna uprava preživela splošno uničenje in da vas bodo zato, ker ste se tako dobro držali pohvalili, ali morda celo povišali v naslednji plačilni razred... torej v onstranstvu vam želim več fantazije in manj birokratskega fanatizma!«

Iskreno vesel zaradi tega obračuna sem zapustil urad. Ta obračun se mi je zdel lepši in veličastnejši, kot vsi, kar sem jih kdaj videl na odru ali filmskem platnu. Zdel se mi je, kot da bi ga izvedla sama usoda, velika, pravična usoda.

Podal sem se v mesini park, kjer sem se dogovoril z Veroniko. Pričakovala me je pri akvariju z zlatimi ribicami in se mi je takoj jokaje vrgla okrog vratu. Nežno sem jo božal po ramah. »Poglej draga, sem dejal, »prej ali slej bo moral priti konec. Če ne bi bilo tega kometa... koliko časa bi še lahko trajalo? Štiri tedne... šest tednov... dva, ali tri mesece... nekak bi si poiskala drugega.« — Ne, nikdar, je jokaje zatrljevala, »oslala bi ti zvesta do smrti.« — No, morda bi si pa jaz poiskal kako drugo, kaj več kako je pač življenje. Priznal moram, da si res ljubka deklica, vendar pa za moje občutke in nagnjenja nekoliko preveč sentimentalna. Poleg tega ne poznaš prave mere, ker se liče ženskih oblek. Ugotovil sem, da si mi nekoliko predraga in poleg tega niti nimaš okusa. Tvoji klobuki na primer...«

Nenadoma me je Veronika sunkovito odrinila in se postavila predme v napadalni pozici in bliskajočih očih. Premerila me je od nog do glave, zaničljivo rekla »fuj, se obrnila in odšla.

Sklenil sem, da preživim propast sveta skupaj s svojimi prijatelji. Vsi so že bili zbrani, naročili so zadnje večerjo in čakali le še mene. Med slavnostno večerjo se je dignil predsednik našega kluba, da bi nam držal zadnji govor.

»Dragi prijatelji, je dejal ves ginjen, »z globokim občalovanjem povzemam danes besedo. Z občalovanjem zato, ker današnjemu dnevu ne bo več sledil jutrišnji. Tudi naš tovariški krog mora nocoj deliti usodo vsega človeštva ter bo pometen z zemeljskega obličja in uničen. Vsa ljubezen, nagnjenja, prijateljstvo in zvesti bratški občutki, ki so nas združevali, naj s tem ugasnejo...«

Nisem se mogel vzdržati, da se ne bi glasno smejal. Vsi so gledali vame začuden in ogorčeni. »Ampak gospodje, sem zaklical, »zakaj ne bi vsaj sedaj bili odkriti? Kaj nas je pravzaprav združevalo? V bistvu smo si vendar bili popolnoma ravnodušni. Kaj je že vedel drug o drugem? Združevalo nas je le zadovoljstvo, ki so ga občutili vsi, če je komu od nas šlo slabo. Vse skupaj je bila le grda škodoželjnost pod masko pomilovanja.«

Z vseh strani so pričeli kričati name: »Kaj naj pravzaprav to pomeni? Tako nesramnost! Kaj vam pravzaprav pade v glavo?«

Odločno sem vstal in dejal začudenemu omizju: »Gospodje odločil sem se, da bo zadnje ure svojega življenja govoril le resnico... samo čisto resnico...«

Predsednik je postal v obraz rdeč kot kuhan rak: »Resnico? je besno kokodakal, »da, če bi vsak hotel govoriti resnico, je res bolje, če ves svet vrag vzame.«

V tem trenutku sem imel občutek, da kipi skozi okna v sobo nekaka modrozelenega megla. Ovila je navzoče prijatelje, ki so se začeli opotekati ter se zagrnila kot zavesa tudi pred moji očmi. Sapa mi je postajala težka... zgrudil sem se na preprogo... nato je ropotalo in se lomilo, kot da se podira hiša...«

Gospodinja je stopila v sobo s sivobelo kavo v skodelici in z vedno srečnim in zadovoljnim nasmehom na obrazu. »Danes ni bilo mlekarice, je dejala, »zato sem morala kupiti mleko v sosednji mlekarici. Mislim, da bo kava zato slabša, kot navadno.« — »Oh, draga gospa, to je pač popolnoma vseeno, sem vdano odvrnil. — In ko je odšla, sem skočil iz postelje, da bi se hitro oblekel in ne zamudil v službo.

Športni dan na velenjski gimnaziji

Od kar imamo dijaki športne dneve, se bolj veselo učimo. Vsak mesec nam je krajši, če imamo le en veseli dan. To je za nas dan življenja v mesecu. Tudi v februarju je bil tak dan, ko smo lahko rekli: »Jutri imamo športni dan!«

Drugo jutro smo začeli v večjih in manjših gručah lesli iz vseh strani. Vsem nam je bila cilj šola, katere se je la dan mogočno šopirila sredi zasnežene poljane. Jutro je bilo zavito v meglo. Ko sem stopila iz hiše, mi je hladni veter takoj pordečil nežna lica, ki so šele prikuhalo izpod tople odeje. Napravila sem le nekaj korakov in že sem spoznala, da je sneg pokril s lrdno skorjo. Nevede kdaj, sem se priključila četlici dijakov, ki je pridrsala po hribu navzdol. Zivahno so se pogovarjali o športnem dnevu. Vsak je imel s seboj »orožje«, ki je potrebno za veselje na snegu. Mnogi so imeli na ramah smučke, ki so se dvigale v zrak, kakor vrhovi brez. Drugi pa so imeli sanke, ki so počasi drsele za njimi. Hitro smo prišli do šole. Tam je čakalo že mnogo otrok, ki so bili oboroženi z islim orožjem. Kakor bi mignil, so si vsi pripeli smuči na noge, pa hajdi na travnik. Kakor mravlje so lazili po njem. Sankaši smo stali v krogu in čakali naše vodiče. Odprla so se vrata in skozi nje so stopili učitelji. Hitro so nas postrojili v vrste, in sicer: prvi so bili smučarji s smučmi na ramah, drugi sankaši in nazadnje peči. Krenili smo proti Saleku. Po cesti se je vila dolga kolona. Nekdo je rekel: »To bi bežali italijanski makaronariji, če nas bi videli!« Saj nas je bilo res veliko. Se lepše pa je bilo zato, ker je po zraku migljalo mnogo smuči in palice. Videli je bilo, kakor da bi šla čela parizanov s puškami na ramah. Kmalu smo se približali vzhodni nekoga hriba. Pod hribom je bil mehak sneg. Napravil si korak in že si se vgrezil vanj. Kakor mravlje smo pričeli lesli navkreber. Vsak je vlekel svoj »smučarski pribor«. Nekateri so hodili hitro in lahkolno. Nas mlajše pa je pot močno utrudila. Ko smo se vzpenjali po hribu, smo se večkrat ozirali po oslavljenih, ki so kakor polži lezli proti hribu. S prijateljico Majdo Jakličevo sva vlekli sanke. Ona je kmalu opešala. Prijela sem sanke in jih vlekla. Večkrat mi je spodrsnilo. Napravila sem korak naprej, nazaj pa me je zaneslo za več metrov. Po hudih naporih smo se le približali vrhu. Na cilju jih je bilo že mnogo. Radovedno smo jih izpraševali, kako je na vrhu. Vsi smo bili zelo nestrpni, kajti radi bi bili videli prostor za smučanje. Kmalu smo prispeli do vrha. Ogladali smo si okolico. Začeli smo graditi skakalnice. Nekateri so postavljali kole za slalom. Sankaši so bili raztreseni po vrhu hriba. Ko smo se nekaj časa sankaši, smo videli, da se smučarji pripravljajo na tekmovalne. Vsi so se postavili na vrh hriba. Tovariš Kugonič je šel k cilju, da je

dal znamenje, ko je bilo treba. Vsi so nestrpno čakali. V njegovi roki se je pokazala rdeča rokavica. Zamahnil je. Prvi smučar se je spustil. Nekaj časa je vozil lepo. Nekaj palic je prevozil srečno, nato pa se je zaril globoko v sneg. Tovariš Šmaiz je zakrilil z rokavico po zraku in dejal: »Diskvalificiran!« Vsi smo začeli stikati glave in se vpraševali: »Kdo bo prvi?« Tekmovalci so se vrstili drug za drugim. Na vrsti je bil dijak, ki je bil predstavnik našega razreda. Že na vrhu je dejal: »Za mene pa pripravite rdeč križ!« Vsi smo se smeiali in ga bodrili. Ko se je peljal, se je kakor večina drugih dijakov zaril v kristalni sneg, ki pa je bil tam že precej razoran. Vse smo vzpodbujali z navdušenimi klici. Tekem je bilo kmalu konec. Prvak je bil Tone Kolnik zaslepnik II. b razreda gimnazije. Prej mrzlo vreme se je sedaj zboljšalo. lala pufih oblakov so se podile po modrem nebu. Sončni žarek je ljubko pokukal izza oblakov.

Na vrsti je bila skakalna tekma. Vsi smo prispeli do vzhodja hriba. Od tam poslavlili v dve vrsti. Radovedno smo si ogledovali skakalce, ki so stali vrhu hriba. Fantje so lepo skakali. Rekord je dosegel Švener Maks iz I. b razreda gimnazije, ki je skočil najbolje in najdalje. Nazadnje so bili še smučarji. Po pet se jih je sprielo. Vozili so skozi kole, ki so bili postavljeni nazkriž. Mnogi so se lepo peljali. Neko peltorico je zavihlelo v zraku in obležalo so na hribu kakor snopi. S to tekmo smo zaključili športni dan. Vsi nasmejani in veseli smo se odpravili domov. Povedali moram, da je bila pot domov mnogo lažja in lepša, kakor prej. Hitro smo prispeli do vzhodja hriba. Od tam pa počasi naprej. Pot je bila zelo zanimiva. Kmalu smo prišli domov. Čim sem prestopila domači prag, je mama dejala: »No, danes si pa res lepe barve, se ti kar pozna, da te je nabril mrzi gorski veter!«

Se si želimo športnih dni, kajti dobro vemo, da bo le zdravo telo lahko kljubovalo vsem neugodam v šoli in doma. Klančnik Hermina, IV. r. gimnazije Velenje

RUDAR : SVOBODA (Trbovlje)
6:1 (5:0)

Gole za Rudarja so dosegli: Huda-
rin 2 ter Zagorc, Blai, Jakob in Legvar
po ena.

Podrobnega poročila o tekmi žal ne
moremo priložiti, ker ga od funkcio-
narjev Rudarja, ki so tekmi prisostvo-
vali, nismo dobili.

V SREDO, 17. MARCA OB 15:15

RUDAR : KLADIVAR

CELJE - ligno moštvo

Spominski dnevi v marcu

1. 1942 — Osnovna II. Proletarska brigada — 1945 NOV in POJ se preimenuje v Jugoslovansko armado.

1.—5. 1944 — Razbita nemška ofenziva v Benečiji.

2. 1943 — V lički vasi Pohor je bil ustanovljen inialativni odbor Zemaljskega antifašističnega viječa Hrvatske.

4. 1866 — Ustanovljena v Zagrebu Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti — 1879 rojen v Ljubljani pesnik Josip Murn-Aleksandrov.

6. 1836 — Rojen v Podsmreki pri Velikih Laščah pesnik in pisatelj Josip Stritar.

7. 1863 — Umril na Dunaju Franc Miklošič, eden največjih slovenskih filologov.

8. — Mednarodni dan žena — 1910 Na mednarodni konferenci socialistk je bil na predlog Klare Želkin proglašen 8. marec za praznik naprednih žena.

9. 1945 — Bombardiranje Ljubljane.

10. 1601 — Preganjanje protestantov na Slovenskem. Reformacijska komisija ljubljanskega škofa Tomaža Hrena je požigala slovenske protestantske knjige na Gorenjskem, porušili so protestantsko cerkev v Radovljici ter razstrelili lutrovske »sinagoge« v Begunjah.

11. 1942 — Italijani so ustrelili v gramozni jami v Ljubljani 10 slovenskih talcev.

12. 1944 — Predsedstvo SNOS je ustanovilo na osvobojenem ozemlju Denarni zavod Slovenije.

13. 1848 — Izbruhnila na Dunaju marčna revolucija, ki je pomella z absolutizmom. Nasilnik minister Metternich je moral zbežati.

14. 1883 — Umril v Londonu ustanovitelj znanstvenega socializma Karl Marx, ki je leta 1848 izdal s svojim sodelavcem Friedrichom Engelsom Komunistični manifest. Marx je pokopan na londonskem pokopališču High Gate.

15. 1942 — Pričetek III. sovražne ofenzive proti enotam NOV in POJ — 1943 napad Severnoprimorskega odreda na Drežnico pri Bovecu, padla je vsa posadka.

dal znamenje, ko je bilo treba. Vsi so nestrpno čakali. V njegovi roki se je pokazala rdeča rokavica. Zamahnil je. Prvi smučar se je spustil. Nekaj časa je vozil lepo. Nekaj palic je prevozil srečno, nato pa se je zaril globoko v sneg. Tovariš Šmaiz je zakrilil z rokavico po zraku in dejal: »Diskvalificiran!« Vsi smo začeli stikati glave in se vpraševali: »Kdo bo prvi?« Tekmovalci so se vrstili drug za drugim. Na vrsti je bil dijak, ki je bil predstavnik našega razreda. Že na vrhu je dejal: »Za mene pa pripravite rdeč križ!« Vsi smo se smeiali in ga bodrili. Ko se je peljal, se je kakor večina drugih dijakov zaril v kristalni sneg, ki pa je bil tam že precej razoran. Vse smo vzpodbujali z navdušenimi klici. Tekem je bilo kmalu konec. Prvak je bil Tone Kolnik zaslepnik II. b razreda gimnazije. Prej mrzlo vreme se je sedaj zboljšalo. lala pufih oblakov so se podile po modrem nebu. Sončni žarek je ljubko pokukal izza oblakov.

Na vrsti je bila skakalna tekma. Vsi smo prispeli do vzhodja hriba. Od tam poslavlili v dve vrsti. Radovedno smo si ogledovali skakalce, ki so stali vrhu hriba. Fantje so lepo skakali. Rekord je dosegel Švener Maks iz I. b razreda gimnazije, ki je skočil najbolje in najdalje. Nazadnje so bili še smučarji. Po pet se jih je sprielo. Vozili so skozi kole, ki so bili postavljeni nazkriž. Mnogi so se lepo peljali. Neko peltorico je zavihlelo v zraku in obležalo so na hribu kakor snopi. S to tekmo smo zaključili športni dan. Vsi nasmejani in veseli smo se odpravili domov. Povedali moram, da je bila pot domov mnogo lažja in lepša, kakor prej. Hitro smo prispeli do vzhodja hriba. Od tam pa počasi naprej. Pot je bila zelo zanimiva. Kmalu smo prišli domov. Čim sem prestopila domači prag, je mama dejala: »No, danes si pa res lepe barve, se ti kar pozna, da te je nabril mrzi gorski veter!«

Se si želimo športnih dni, kajti dobro vemo, da bo le zdravo telo lahko kljubovalo vsem neugodam v šoli in doma. Klančnik Hermina, IV. r. gimnazije Velenje

RUDAR : SVOBODA (Trbovlje)
6:1 (5:0)

Gole za Rudarja so dosegli: Huda-
rin 2 ter Zagorc, Blai, Jakob in Legvar
po ena.

Podrobnega poročila o tekmi žal ne
moremo priložiti, ker ga od funkcio-
narjev Rudarja, ki so tekmi prisostvo-
vali, nismo dobili.

V SREDO, 17. MARCA OB 15:15

RUDAR : KLADIVAR

CELJE - ligno moštvo

Spominski dnevi v marcu

1. 1942 — Osnovna II. Proletarska brigada — 1945 NOV in POJ se preimenuje v Jugoslovansko armado.

1.—5. 1944 — Razbita nemška ofenziva v Benečiji.

2. 1943 — V lički vasi Pohor je bil ustanovljen inialativni odbor Zemaljskega antifašističnega viječa Hrvatske.

4. 1866 — Ustanovljena v Zagrebu Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti — 1879 rojen v Ljubljani pesnik Josip Murn-Aleksandrov.

6. 1836 — Rojen v Podsmreki pri Velikih Laščah pesnik in pisatelj Josip Stritar.

7. 1863 — Umril na Dunaju Franc Miklošič, eden največjih slovenskih filologov.

8. — Mednarodni dan žena — 1910 Na mednarodni konferenci socialistk je bil na predlog Klare Želkin proglašen 8. marec za praznik naprednih žena.

9. 1945 — Bombardiranje Ljubljane.

10. 1601 — Preganjanje protestantov na Slovenskem. Reformacijska komisija ljubljanskega škofa Tomaža Hrena je požigala slovenske protestantske knjige na Gorenjskem, porušili so protestantsko cerkev v Radovljici ter razstrelili lutrovske »sinagoge« v Begunjah.

11. 1942 — Italijani so ustrelili v gramozni jami v Ljubljani 10 slovenskih talcev.

12. 1944 — Predsedstvo SNOS je ustanovilo na osvobojenem ozemlju Denarni zavod Slovenije.

13. 1848 — Izbruhnila na Dunaju marčna revolucija, ki je pomella z absolutizmom. Nasilnik minister Metternich je moral zbežati.

14. 1883 — Umril v Londonu ustanovitelj znanstvenega socializma Karl Marx, ki je leta 1848 izdal s svojim sodelavcem Friedrichom Engelsom Komunistični manifest. Marx je pokopan na londonskem pokopališču High Gate.

15. 1942 — Pričetek III. sovražne ofenzive proti enotam NOV in POJ — 1943 napad Severnoprimorskega odreda na Drežnico pri Bovecu, padla je vsa posadka.

Gibanje prebivalstva

Miklavžič Fanika, stara 25 let, gospodinja, Velenje — Stanela; Jurko Rozalija, stara 39 let, gospodinja, Cirkovce — Jožeta in Edoja; Mravljak Neža, stara 27 let, gospodinja, Skale — Rudolfa; Koren Jožefa, stara 34 let, gospodinja, Laze — Franca; Koren Angela, stara 42 let, gospodinja, Velenje — Jožeta; Hriberšek Fanika, stara 34 let, gospodinja, Paka — Franciško; Čas Marija, stara 34 let, gospodinja, Salek — Marjetko; Razdevšek Zofka, stara 23 let, gospodinja, Velenje — Peterčka; Prosenjak Ana, stara 29 let, gospodinja, Plešivec — Rudolfa; Kos Viktorija, stara 20 let, delavka, Paka — Stanela; Rožič Alojzija, stara 28 let, gospodinja, Stara vas — Darinko; Premužič Vera, stara 19 let, šivilja, Velenje novo — Vladimirja; Krajnc Rozalija, stara 25 let, gospodinja, Lopatnik — Danico; Sušec Marija, stara 24 let, gospodinja, St. Brice — Miroslavo; Sešel Marija, stara 24 let, gospodinja Velenje novo — Brankota; Urganek Matilda, stara 36 let, gospodinja, Velenje-novo — Saša; Jelenko Antonija, stara 36 let, gospodinja, Paka — Jožeta; Jakob Veronika, stara 21 let, delavke, Stara vas — Slankota; Razgoršek Matilda, stara 29 let, gospodinja, Stara vas — Vladkota; Veithauser Ivanka, stara 30 let, gospodinja, Stara vas — Mejdo; Maslnak Ruža, stara 31 let, gospodinja, Salek — Marielico; Petek Antonija, stara 22 let, gospodinska pomočnica, Velenje — Mariana; Opeček Jožefa, stara 27 let, gospodinja, Konovo — Jožeta.

Umrli so:

Kumer Štefan, rudar iz Saleka, star 56 let; Venturini Milan, ključavničar iz Novega Velenja, star 24 let; Debersček Anton, upokojenec iz Stare vasi, star 87 let; Ramsak Jože, delavec iz Stare vasi, star 27 let; Videmšek Baltazar, kmet iz St. Janža, star 77 let; Hriberšek Danica, otrok iz Skal, star 7 mesecev; Kaš Matevž, upokojenec iz Skal, star 78 let; Povh Terezija, gospodinja iz Skal, stara 73 let; Rogovnik Rozalija, gospodinja iz St. Brice, stara 61 let; Klinec Pavla, otrok iz Velenja, star 1 mesec.

Poročili so se:

Štrigl Janez, gradb. delavec iz Belih vod z Ledinec Karlo, gosp. pomočnico iz Plešivca; Tanšek Avgust, učitelj iz Skal s Puncer Nežko, učiteljico iz Rečice; Verboten Rudolf, delavec iz Kozjaka s Pušnik Ivanco, gosp. pomočnico iz Cirkovce; Lempl Jože, kmet iz Konovega z Ulčar Marijo, kuharico iz St. Vida pri Sličini; Repnik Ivan, rudar iz Skal z Rahten Ivanco, gosp. pomočnico iz Plešivca; Delopst Jože, strojni ključavničar iz Stare vasi s Cvilk Marijo, delavko iz Laz; Arlič Stanko, rudar iz Saleka z Grm Justino, gosp. pomočnico iz Bevc; Zagorc Franc, ključavničar, iz Novega Velenja s Kores Marijo, šiviljo iz Novega Velenja; Sumah Adam, polj. delavec iz Skal z Juvan Franciško, poljedelsko delavko iz Skal; Rolovnik Ivan, poljski delavec iz Završja s Koptar Marijo, poljsko delavko iz Ložnice; Zerdoner Franc, rudar iz Prelog s Črep Pavlo, gosp. iz Pesja; Zerdoner Milan, rudar iz Prelog s Hribovšek Vido, polj. del. iz Pake; Janežič Jože, elektrotehnik iz Saleka s Pejovnik Manjo, namešč. iz Soštanja; Povh Ivan, rudar iz Pake s Črep Marijo, poljedelsko delavko iz Pake; Brižovšek Franc, polj. delavec iz Cirkovce s Podpečan Cilko, gosp. pomočnico iz Cirkovce; Jelenko Alojz, rudar iz Pake z Lahovnik Marijo, kmetico iz Pake; Sešel Slanko, rudar iz Velenja z Venturini Marijo, reparsirko iz Velenja; Skorjanec Stanko, soboslikar iz Topole s Pouh Julko, usl. iz Saleka, Lemež Avgust, rudar, iz Pake s Klančnik Anico, polj. delavko iz St. Brice; Mihelak Franc, poljski delavec iz Pesja z Arbecšek Zofko, poljsko delavko iz Cirkovce; Šibanc Dominik, priučen mehanik iz Klanca s Hudovernik Vido, kuh. pom. iz Lokovine; Bukovec Franc rudar iz Bevc z Oštr Zaliko, gospodinsko pomočnico iz Bevc; Planko Karl, ključavničar iz Stare vasi s Kranjc Cirilo, gosp. pom. iz Konovega; Slomšek Jakob, premikalec iz Velenja s Kosar Pavlo, tehtalko premoga iz Pesja.

Novi 16 milimetrski kinoprojektor

Neka angleška tovarna bo v kratkem začela s proizvodnjo novih 16 milimetrskih kinoprojektorjev. Prototip je bil izdelan leta 1946 in je že takrat, zaradi svoje posebne konstrukcije in novosti, povzročil pravo senzacijo v filmskem svetu. Razen ostalih novosti se film neslišno odvija. To je doseženo s tem, da so kolesa izdelana iz šisnjenegega bombaža. Mehanični šum je toliko zmanjšan, da je nepotrebna skrinjica, za absorbiranje šumov. Prav tako so izvršene spremembe v optičnem sistemu aparata, tako, da daje proizvodnjo preko 300 lumenov s pomočjo ene 450 vatne žarnice pri voltaži 115 voltov skozi seživo premera 5 centimetrov. Z odstranitvijo skrinjice za absorbiranje šumov in transformatorja za ojačevanje toka, se je teža projektorja zmanjšala za sedem kilogramov.